

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

BANKU UZRAUDZĪBA

Norādījumu par iesniegumu licences saņemšanai novērtēšanu 2. daļas projekts

Kapitāla un darbības programmu
novērtēšana

BANKENTOEZICHT

2018. gada septembris

BANKTILLSYN BANKU UZRAUDZĪBA

BANKŪ PRIEŽIŪRA NADZÓR BANKOWY

VIGILANZA BANCARIA

BANKFELÜGYELET

BANKING SUPERVISION

SUPERVISION BANCAIRE BANČNI NADZOR

MAOIRSEACHT AR BHAINCÉIREACHT NADZOR BANAKA

BANKING SUPERVISION

PANGANDUJSJÄRELEVALVE

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKOVNI DOHLED

БАНКОВ НАДЗОР

BANKTILLSYN

BANKENAUF SICHT

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ PANKKIVALVONTA

SUPRAVEGHERE BANCARĂ BANKOVÝ DOHL'AD

SUPERVIŽJONI BANKARJA

SUPERVISIÓN BANCARIA

BANKING SUPERVISION

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKENAUF SICHT

Saturs

1. Priekšvārds	2
2. Tiesiskais regulējums	3
3. Iesniegumu licences saņemšanai novērtēšana	4
3.1. Kapitāls	4
3.2. Darbības programma un organizatoriskā struktūra	10

1. Priekšvārds

ECB 2018. gada 23. martā publicēja norādījumus par iesniegumu licences saņemšanai novērtēšanu¹ (tālāk tekstā – norādījumi vai norādījumi par licencēšanu). Norādījumos izklāstīti vispārējie licencēšanas principi attiecībā uz licencēšanas prasību tvērumu un iesniegumu licences saņemšanai novērtēšanu.

Šī otrā daļa jāuzlūko kā norādījumu par licencēšanu neatņemama sastāvdaļa, un tajā sniegtas norādes par ECB uzraudzības gaidām attiecībā uz jaunizveidotai bankai nepieciešamo kapitālu un darbības programmu.² Tāpēc norādījumi un šī otrā daļa jālasa kopā kā vienots dokuments.³

Tādējādi vispārējie licencēšanas principi un licencēšanas prasību tvērums, kas attiecas uz norādījumiem, attiecas arī uz šo 2. daļu.

Līdzīgi kā iepriekš publicēto norādījumu par licencēšanu gadījumā, šīs 2. daļas mērķis ir nodrošināt potenciālajiem pieteikuma iesniedzējiem lielāku caurredzamību un uzlabot to izpratni par procedūrām un kritērijiem, ko ECB piemēro, novērtējot iesniegumus licences saņemšanai. Paredzams, ka šī caurredzamība padarīs vieglāku arī iesniegumu izskatīšanas procesu. Norādījumi par licencēšanu pēc būtības nav juridiski saistoši un uzskatāmi par praktisku rīku pieteikuma iesniedzēju un visu licences izsniegšanas procesā iesaistīto iestāžu atbalstam, lai nodrošinātu raitu un efektīvu procedūru un novērtējumu.

---

¹ Norādījumi par iesniegumu banku un *FinTech* kredītiestāžu licences saņemšanai novērtēšanu.

² Šīs norādes attiecas uz norādījumu par licencēšanu 5.1. sadaļu par kapitālu un 5.2. sadaļu par darbības programmu.

³ Tāpēc norādījumu 2. daļa attiecas arī uz *FinTech* iestāžu pieteikumiem licences saņemšanai.

2. Tiesiskais regulējums

Uz norādījumu 2. daļu attiecas tāds pats tiesiskais regulējums, kā minēts norādījumu 2. punktā. Norādījumos citētie VUM regulas⁴, VUM pamatregulas⁵ un CRD IV⁶ panti attiecas arī uz šo 2. daļu.

Turklāt 2. daļā atspoguļota politika, ko ECB izstrādājusi kopā ar valstu kompetentajām iestādēm (VKI) attiecībā uz praksi un procesiem saistībā ar Vienoto uzraudzības mehānismu (VUM). Tajā ņemts vērā gala ziņojums par regulatīvo tehnisko standartu projektu saskaņā ar CDR IV 8. panta 2. punktu un īstenošanas tehnisko standartu projektu saskaņā ar CDR IV 8. panta 3. punktu (EBA/RTS/2017/08 un EBA/ITS/2017/05), kurus izstrādājusi Eiropas Banku iestāde (EBI) un kuri būs saistoši ECB pēc tam, kad tos būs apstiprinājusi Eiropas Komisija saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 10.–15. pantu.

---

⁴ Padomes 2013. gada 15. oktobra Regula (ES) Nr. 1024/2013, ar ko Eiropas Centrālajai bankai uztic īpašus uzdevumus saistībā ar politikas nostādņēm, kas attiecas uz kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību (OV L 287, 29.10.2013., 63. lpp.).

⁵ Eiropas Centrālās bankas 2014. gada 16. aprīļa Regula (ES) Nr. 468/2014, ar ko izveido Vienotā uzraudzības mehānisma pamatstruktūru Eiropas Centrālās bankas sadarbībai ar nacionālajām kompetentajām un norīkotajām iestādēm (VUM pamatregula; ECB/2014/17; OV L 141, 14.05.2014., 1. lpp.).

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīva 2013/36/ES par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību, ar ko groza Direktīvu 2002/87/EK un atceļ Direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK (OV L 176, 27.06.2013., 338. lpp.).

3. Iesniegumu licences saņemšanai novērtēšana

3.1. Kapitāls⁷

Licences pieteikumu novērtējuma ietvaros uzraudzības iestāde novērtē pieteikuma iesniedzējas iestādes⁸ kapitāla apjomu, kvalitāti, izcelsmi un sastāvu. Uzraudzības iestāde novērtē kapitāla vajadzības saistībā ar visiem pieteikumiem neatkarīgi no tā, vai pieteikums attiecas uz sākotnējo atļauju, atļauju, kas tiek izsniegta apvienošanās vai iegādes kontekstā, pagaidu bankas darbības atļauju vai esošas atļaujas tvēruma paplašināšanu. Veicot kapitāla vajadzību novērtējumu, tiek ņemts vērā stāvoklis laikā, kad tiek apsvērta atļaujas piešķiršana, kā arī prognozētās kapitāla vajadzības noteiktā laika periodā.

Vērojamas atšķirības starp to, kā dažādas VKI nosaka vajadzīgā kapitāla apjomu. Tāpēc lietderīgi izskaidrot divas pamatā esošās koncepcijas.

Sākotnējās kapitāla prasības

Sākotnējās kapitāla prasības attiecas uz absolūto minimālo kapitāla apmēru, kādam kredītiestādei jābūt saskaņā ar valsts tiesību aktiem. Sākotnējam kapitālam atļaujas piešķiršanas brīdī jābūt pilnībā apmaksātam⁹ un pēc tam tas jāsauglabā šādā līmenī visu kredītiestādes darbības laiku saskaņā ar CRR 93. pantu. CRD IV nosaka, ka sākotnējais kapitāla minimālais apmērs ir 5 milj. euro¹⁰. Transponējot CRD IV nacionālajos tiesību aktos, dažas dalībvalstis noteikušas augstāku sākotnējā kapitāla sliekšni. Šādos gadījumos, nosakot sākotnējā kapitāla apmēru, tiek izmantots šis augstākais sliekšnis.

Pašu kapitāla prasība

Pašu kapitāla prasība attiecas uz kapitāla apmēru, kāds kredītiestādei jāuztur pēc atļaujas saņemšanas, lai tā varētu absorbēt iespējamus zaudējumus un mazināt tās darbībai piemītošos riskus. Pašu kapitāla prasības apmēru nosaka atļaujas izsniegšanas laikā, pamatojoties uz pieteikuma iesniedzēja uzņēmējdarbības plānu un paredzamajiem kredītriska, darbības riska un tirgus riska svērtajiem aktīviem. Tas

⁷ Šī sadaļa atbilst norādījumu par licencēšanu 5.1. sadaļai.

⁸ Atkarībā no katra gadījuma konkrētajiem apstākļiem pieteikuma iesniedzējs ne vienmēr ir iestāde, kura plāno saņemt kredītiestādes darbības atļauju. Tas var būt arī, piemēram, juridiskas iestādes, kuru paredzēts izveidot tad, kad atļauja būs saņemta, plānotais akcionārs (vai akcionāri).

⁹ Izņemot gadījumus, kad valsts tiesību akti skaidri nepieļauj iespēju iepriekš apmaksāt minimālo sākotnējo kapitālu. Šādā gadījumā ECB lēmumam var tikt pievienots suspensīvs nosacījums, kas nosaka, ka atļauja stājas spēkā tikai pēc tam, kad sākotnējais kapitāls ir pilnībā apmaksāts.

¹⁰ Šim noteikumam ir daži konkrēti izņēmumi. Sīkāku informāciju sk. CRD IV 12. panta 4. punktā. Dažām kredītiestāžu kategorijām minimālā sākotnējā kapitāla prasība var būt arī zemāka par 5 milj. euro.

attiecas gan uz individuālām iestādēm, gan grupām, kas ir pakļautas konsolidētajai uzraudzībai.

Kapitāla kvalitāte

CRR 72. pants saistībā ar 25. pantu paredz, ka iestādes pašu kapitālu veido tās pirmā līmeņa pamata kapitāla (CRR 26.–50. pants), pirmā līmeņa papildu kapitāla (CRR 51.–61. pants) un otrā līmeņa kapitāla (CRR 62.–71. pants) summa.

Lai nodrošinātu konsekvenci, novērtējot, cik spēcīga ir kredītiestāžu kapitāla bāze, ir harmonizēti noteikumi par to, ko var uzskatīt par to veidojošajiem elementiem. CRR definē, kādus kapitāla instrumentus un posteņus var atzīt kā pašu kapitāla elementus.

Veicot novērtējumu, uzraugi pārlicinās, ka kapitālu veido atbilstoši elementi, tādējādi nodrošinot kapitāla kvalitāti.

Tiek sagaidīts, lai kredītiestādes kapitāls būtu skaidri nodalīts no citiem īpašnieku aktīviem, jo tam vienmēr jābūt pilnībā pieejamam un bez kādiem ierobežojumiem jābūt tikai un vienīgi kredītiestādes rīcībā.

Atļaujas izsniegšanas brīdī sagaidītais kapitāla apjoms

Uzraugi novērtē kredītiestādes kapacitāti uzturēt pietiekamu kapitāla līmeni konkrētā laika periodā, parasti – triju gadu laikā. Šajā nolūkā viņi novērtē pieteikuma iesniedzējas kredītiestādes uzņēmējdarbības plānu un aktivitātes, kas tiks veiktas, un ar tām saistītos riskus.

ECB sagaida no kredītiestādes, lai tās kapitāls atļaujas izsniegšanas brīdī būtu pietiekams ar tās riska darījumu apjomu šajā laika periodā saistīto zaudējumu absorbēšanai.

Tiek sagaidīts, lai uzņēmējdarbības plāns ietvertu centrālo scenāriju un nelabvēlīgu scenāriju, kas ietver smagus, bet ticamus apstākļus pirmo triju darbības gadu laikā. Veicot uzņēmējdarbības plāna vispārējo novērtējumu, uzraugi pārskata un pārbauda centrālajā un nelabvēlīgajā scenārijā izmantotās prognozes.

Atļaujas izsniegšanas brīdī sagaidītā kapitāla apjoma noteikšanas standarta prakse ietver vairākus aprēķinus un to rezultātu salīdzināšanu.

- Pirmkārt, pieteikuma iesniedzējs veic pašu kapitāla prasības aplēses katram no trim pirmajiem darbības gadiem un nosaka augstāko no šiem trim rezultātiem.
- Otrkārt, šis rezultāts tiek salīdzināts ar sākotnējā kapitāla prasību saskaņā ar valsts tiesību aktiem, lai noteiktu, kurš no šiem abiem līmeņiem ir augstāks.
- Treškārt, otrajā solī noskaidrotajam augstākajam no abiem līmeņiem tiek pieskaitīti kumulatīvie zaudējumi (ja tādi ir), kas pirmajos trijos darbības gados paredzami saskaņā ar kredītiestādes centrālo vai nelabvēlīgo scenāriju (atkarībā no tā, kura summa ir lielāka). Pamatojoties uz šiem trim soļiem, tiek aprēķināts kopējais kapitāla apjoms, kādam vajadzētu būt kredītiestādes rīcībā

atļaujas izsniegšanas brīdī (t.i., atļaujas izsniegšanas brīdī sagaidītais kapitāla apjoms).

Atļaujas izsniegšanas brīdī sagaidītais kapitāla apjoms tiek aprēķināts, pamatojoties uz pieteikuma iesniedzēja uzņēmējdarbības plānu un tajā izmantotajiem pieņēmumiem par pirmajiem trim darbības gadiem. Mērķis ir noteikt kapitāla līmeni, kam vajadzētu nodrošināt kredītiestādes atbilstību aplēsēm par kapitāla prasībām tās dažos pirmajos darbības gados.

Šajā jomā kompetento iestāžu, t.sk. ECB, parasta prakse ir papildus sākotnējā kapitāla prasībai noteikt individuālu uz riskiem pamatotu drošības rezervi. Tas tiek darīts tāpēc, ka sākotnējā kapitāla prasības izpilde jānodrošina visā kredītiestādes darbības laikā un to nevar izmantot, lai absorbētu potenciālos zaudējumus.

Tāpēc atļaujas izsniegšanas brīdī sagaidīto kapitāla apjomu definē ne tikai kā kapitāla apjomu, kas garantē izpildi šajā attiecīgajā konkrētajā brīdī, bet arī kā kapitāla apjomu, kas garantē gan pašu kapitāla prasības, gan sākotnējā kapitāla prasības izpildi dažu pirmo darbības gadu laikā.

Kapitāla pieejamība

Tiek nošķirta tā atļaujas izsniegšanas brīdī sagaidītā kapitāla daļa, kas pilnībā jāapmaksā atļaujas izsniegšanas brīdī, un atlikusī daļa, kuras segšanai var izmantot kapitāla resursus.

Atļaujas izsniegšanas brīdī sagaidītā kapitāla pilnībā apmaksājamās daļas aprēķins balstās uz augstāko no diviem lielumiem, t.i., sākotnējo kapitāla prasību vai pašu kapitāla prasību, kam pieskaita pieteikuma iesniedzēja aplēsi par zaudējumu apjomu pirmajā darbības gadā.

ECB sagaida, lai starpība starp atļaujas izsniegšanas brīdī pilnībā apmaksājamo daļu un atļaujas izsniegšanas brīdī sagaidītā kapitāla apjomu tiktu segta, izmantojot atļaujas izsniegšanas brīdī pieejamos kapitāla resursus.

Kapitāla resursus definē kā pretendentam droši pieejamos aktīvus. Pēc uzraugu pārbaudes kapitāla resursos var ietvert: aizņemtus līdzekļus, garantijas vēstules, akcionāru privātos finanšu līdzekļus un finanšu instrumentus, kas emitēti vai kurus paredzēts emitēt finanšu tirgos, utt. Tiek sagaidīts, lai pretendents pierādītu šo papildu resursu pieejamību.

Piemēri

Tālāk sniegtie piemēri ilustrē atļaujas izsniegšanas brīdī sagaidītā kapitāla kopējā apjoma iespējamās atšķirības, kas var veidoties sakarā ar to, ka dažās dalībvalstīs noteikts augstāks sākotnējā kapitāla prasības sliekšnis, un atšķirību starp apmaksāto kapitālu un kopējo sagaidītā kapitāla apjomu.

1. piemērs. Pašu kapitāla prasība pārsniedz sākotnējā kapitāla prasību

Šajā piemērā tiek aplēsts, ka pašu kapitāla prasība pirmajos trijos darbības gados pastāvīgi ir augstāka par sākotnējā kapitāla prasību. Augstākais pašu kapitāla prasības līmenis (12), kas tiek sasniegts trešajā gadā, tiek pieskaitīts pirmajos trijos gados prognozētajiem kumulatīvajiem zaudējumiem (4), iegūstot 16, kas ir kredītiestādes atļaujas izsniegšanas brīdī sagaidītais kapitāla apjoms (t.s. kapitāla resursi). Atļaujas izsniegšanas brīdī pilnībā apmaksājamā sagaidītā kapitāla apjoms šajā piemērā ir 8. To veido aplēstā pašu kapitāla prasība pirmajā gadā (6), kam pieskaitīti pirmajā gadā prognozētie zaudējumi (2).

1. attēls

Pašu kapitāla prasība pārsniedz sākotnējā kapitāla prasību

	1. gads	2. gads	3. gads
Sākotnējā kapitāla prasība	5	5	5
Pašu kapitāla prasība	6	9	12
Uzkrātie gada zaudējumi	2	3.5	4
	8		16
	Kopējais sagaidītā kapitāla apjoms, kas jāapmaksā atļaujas izsniegšanas brīdī		Kopējais sagaidītā kapitāla apjoms atļaujas izsniegšanas brīdī (apmaksātais + kapitāla resursi)

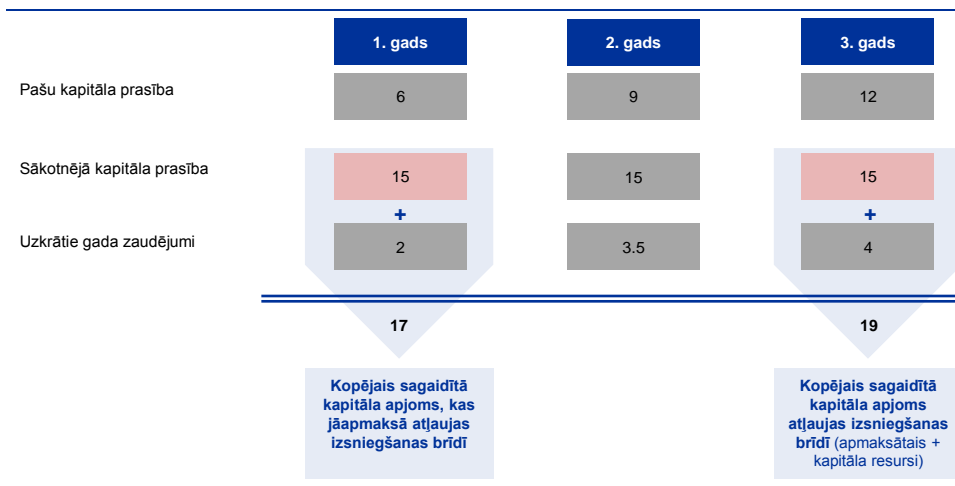
2. piemērs. Valsts tiesību aktos noteiktā sākotnējā kapitāla prasība pārsniedz pašu kapitāla prasību

Šajā piemērā sākotnējā kapitāla prasība (15) pirmajos trijos darbības gados pastāvīgi ir augstāka par pašu kapitāla prasību. Tā kā 15 ir augstākais no abiem lielumiem, aprēķinā tiek izmantots sākotnējās kapitāla prasības, nevis pašu kapitāla prasības apjoms. Tādējādi 15 pieskaita pirmo triju gadu kumulatīvajiem zaudējumiem (4), iegūstot 19. Šajā piemērā 19 ir sagaidītais kapitāla apjoms (t.s. kapitāla resursi) brīdī, kad pretendents tiek izsniegta atļauja, savukārt 17 – sākotnējais kapitāls (15), kam pieskaita pirmajā gadā prognozētos zaudējumus (2) – ir apjoms, kas jāapmaksā atļaujas izsniegšanas brīdī.

2. attēls

Valsts tiesību aktos noteiktā sākotnējā kapitāla prasība pārsniedz pašu kapitāla prasību

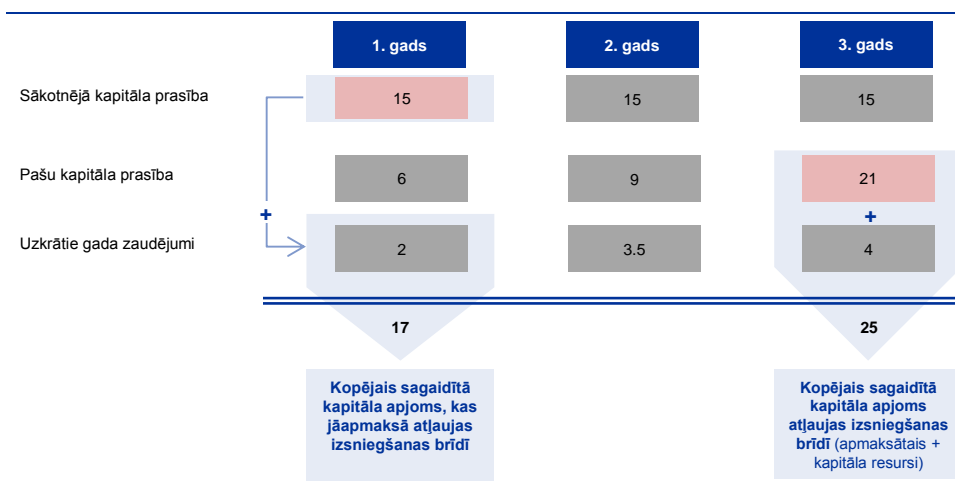

3. piemērs. Izmantotais augstākais lielums mainās

Šajā piemērā prognozētais pašu kapitāla prasības apjoms strauji pieaug un trešajā gadā pārsniedz sākotnējā kapitāla prasību. Šis augstākais pašu kapitāla prasības līmenis (21), tiek pieskaitīts pirmajos trijos gados prognozētajiem kumulatīvajiem zaudējumiem (4), iegūstot 25, kas ir sagaidītais kapitāla apjoms (t.s. kapitāla resursi) brīdī, kad pretendents tiek izsniegta atļauja. Atļaujas izsniegšanas brīdī pilnībā apmaksājamā sagaidītā kapitāla apjoms (17) ir tāds pats kā iepriekšējā piemērā.

3. attēls

Izmantotā augstākais lielums mainās

Jāņem vērā, ka atšķirībā no iepriekš minētajiem piemēriem aprēķinā izmantojamais augstākais lielums var rasties arī pirmajā vai otrajā gadā.

Turklāt uzraudzības iestāde atļaujas izsniegšanas brīdī var pieprasīt papildu kapitālu, ja ir nepieciešamība nodrošināties pret konkrētiem riskiem, piemēram, "darbības uzsākšanas risku" vai "izpildes risku" atkarībā no konkrētajiem apstākļiem, analizējot katru atsevišķo gadījumu.

Vieta

Tiek sagaidīts, lai pilnībā apmaksājamais kapitāls tiktu atspoguļots kredītiestādes uzskaitē, ja vien valsts tiesību aktos nav noteikta citāda pieeja.

Laiks

Ieteicams, lai viss pilnībā apmaksājamā sagaidītā kapitāla apjoms tiktu apmaksāts pirms atļaujas saņemšanas. Taču ja valsts tiesību aktu vai prakses dēļ tas nav iespējams, sākotnējais kapitāls būtu jāapmaksā pirms atļaujas izsniegšanas vai vismaz pirms tiek uzsākta komerciāla darbība¹¹.

Ja to prasa valsts tiesību akti, tiek sagaidīts, lai uzraugiem tiktu iesniegts kapitāla maksājuma vai pārveduma apliecinājums.

Banku grupas

Dažos gadījumos jaunizveidotas bankas pieder pie esošas banku grupas. Jaunizveidota meitas banka atkarībā no tās lieluma un darbības var ietekmēt grupas kapitāla līmeni. Novērtējot jaunizveidotas iestādes potenciālo ietekmi uz banku grupu, tiek ņemti vērā atbrīvojumi no prasību izpildes.

Atbrīvojumus no prasību izpildes var piešķirt kompetentā iestāde, un saskaņā ar tiem jaunizveidota iestāde var būt atbrīvota no individuālas kapitāla un/vai likviditātes prasību izpildes. Tā vietā šīs jaunizveidotās bankas prasības tiek integrētas tās mātesuzņēmuma prudenciālās konsolidācijas tvērumā.

Ja ir paredzēts, ka kredītiestāde būs individuālā līmenī atbrīvota no kapitāla un/vai likviditātes prasībām, lēmumi par šādu atbrīvojumu jāpieņem pirms atļaujas izsniegšanas vai vienlaikus ar to, lai atbrīvojums tiktu piemērots no atļaujas izsniegšanas brīža.

Parasti atbrīvojumi atļaujas izsniegšanas brīdī tiek piešķirti tajos gadījumos, kad pieteikuma iesniedzējs un/vai mātesuzņēmums jau ir uzraudzītā iestāde.

---

¹¹ Komerčiālas darbības uzsākšanu saprot kā brīdi, kad kredītiestāde uzsāk piedāvāt savus produktus ar mērķi piesaistīt klientus.

Pagaidu bankas

Parasti arī jaunizveidotām pagaidu bankām jāizpilda kapitāla un likviditātes prasības.

Sakarā ar pagaidu bankām raksturīgajām neskaidrībām saistībā ar novērtējumu un izmaksām uzraugi, novērtējot katru atsevišķo gadījumu, posmā pēc noregulējuma var noteikt augstākas vai zemākas kapitāla prasības, nekā bijušas noteiktas sākotnējai bankai.

Pamatā pagaidu bankai vajadzētu saglabāt tādu pašu kapitāla procentu, kāds tai bijis iepriekšējās darbības laikā, ņemot vērā tai nodoto aktīvu, tiesību un saistību piesardzīgu novērtējumu, līdz brīdim, kad tai var veikt pilnīgu novērtējumu uzraudzības pārbaudes un novērtēšanas procesa ietvaros.

3.2. Darbības programma un organizatoriskā struktūra¹²

Kad EBI būs apstiprinājusi RTS projektu, informācija, kas jāiesniedz saistībā ar iesniegumu licences saņemšanai, tiks konkretizēta un aptvers plašu dokumentu un detalizētas informācijas klāstu par dažādām tēmām.

Lai gan šis saraksts nav visaptverošs, tajā norādīti galvenie uzraugus interesējošie jautājumi, veicot darbības programmu uz uzņēmējdarbības plānu novērtējumu.¹³

Uzraugi var pārbaudīt iesniegto informāciju, testējot uzņēmējdarbības plāna pamatā esošos pieņēmumus.

Uzņēmējdarbības plānu parasti izstrādā vidēja termiņa periodam, t.i., triju līdz piecu gadu periodam.

Ierosinātās darbības un stratēģija

Lai kompetentās iestādes varētu novērtēt uzņēmējdarbības modeli un ar to saistīto riska profilu, pieteikuma iesniedzējam tiek prasīts iesniegt informāciju par darbībām, kādas iecerēts veikt, saskaņā ar CRD IV 10. pantu un nacionālajiem tās īstenošanas tiesību aktiem. Tiek sagaidīts, lai pieteikuma iesniedzējs aprakstītu vispārējo stratēģiju, kā arī identificētos soļus, kas tiks veikti, lai sasniegtu kredītiestādes stratēģiskos mērķus.

Uzraugi apsver uzņēmējdarbības plānā ietverto informāciju par produktiem un pakalpojumiem, kurus paredzēts piedāvāt, mērķa klientu segmentu un darbības vietu, fiziskajiem un/vai digitālajiem izplatīšanas kanāliem un iecerēto tirgus pozīciju attiecībā pret konkurentiem.

¹² Šī sadaļa atbilst norādījumu par licencēšanu 5.2. sadaļai par darbības programmu.

¹³ Atbilstošos gadījumos un, ja to pieļauj valsts tiesību akti, uzraugi var pieprasīt arī citus dokumentus, piemēram, darbības izbeigšanas plānu, kurā aprakstīts, kā tiks veikta organizēta kredītiestādes darbības izbeigšana, izvairoties no saistību neizpildes.

Iepazīstoties ar ierosinātā uzņēmējdarbības plāna īstenošanas grafiku, uzraugi ņem vērā dažādo plānoto soļu saturu, prioritātes un izpildes termiņus, kā arī ar īstenošanu saistītās fiksētās un mainīgās izmaksas.

Tiek sagaidīts, lai pieteikumā tiktu ietverta arī informācija par plānoto piedalīšanos noguldījumu garantiju shēmā vai institucionālā aizsardzības shēmā (atkarībā no apstākļiem).

Ekonomiskā vide un uzņēmējdarbības modeļa dzīvotspēja

Uzraugi novērtē kredītiestādes situāciju makroekonomiskajā kontekstā, vienlaikus ņemot vērā uzņēmējdarbības vidi.

Vide sniedz kontekstu, kas ļauj uzraugiem saprast svarīgākos pieņēmumus, uz kuriem balstītas prognozes. Uzraugi bieži pārbauda pamatā esošos pieņēmumus, lai nodrošinātu, ka tie ir reālistiski un ka prognozes ir sasniedzamas.

Uzņēmējdarbības modeļa dzīvotspēja tiek novērtēta, aplūkojot galvenos peļņas nodrošināšanas faktorus un iestādes spēju ģenerēt pietiekamus ieņēmumus pirmajos trijos darbības gados. Turklāt uzraugi novērtē kredītiestādes uzņēmējdarbības modeļa ilgtspēju, aplūkojot tās spēju nākotnē gūt peļņu un tās gaidāmo riska profilu uzņēmējdarbības plāna aptvertajā periodā.

Finanšu prognozes

Finanšu prognožu novērtējums balstās uz pieteikuma iesniedzēja bilances un peļņas un zaudējumu aprēķina prognozēm, kas aptver vismaz trīs pilnus darbības gadus.

Tiek sagaidīts, ka prognozes ietver centrālo vai bāzes scenāriju, kā arī nelabvēlīgas attīstības scenāriju, lai uzraugi varētu novērtēt uzņēmējdarbības modeļa dzīvotspēju un ilgtspēju dažādos apstākļos. Abos scenārijos jāsniedz skaidrojums par to pamatā esošajiem pieņēmumiem, kāpēc tie izvēlēti un kāpēc tiek uzskatīti par reāliem.

Tiek sagaidīts, lai abi scenāriji parādītu ietekmi uz kapitāla un likviditātes rādītājiem.

Sniegtajai finanšu informācijai būtu arī jāraksturo pieteikuma iesniedzēja finansējuma profils, tā diversifikācija un jebkāda veida izmantotie finansējuma avoti un/vai paredzamās parādsaistības.

Uz finanšu prognožu pamata tiek veikts novērtējums par to, vai pieteikuma iesniedzēja nodrošinātā kapitāla apmērs un kvalitāte ir pietiekama, lai absorbētu zaudējumus, kas saistīti ar kredītiestādes riska profilu, t.sk. nelabvēlīgas attīstības scenārijā paredzētos zaudējumus.

Organizatoriskā struktūra

Novērtējot kredītiestādes organizatoriskās struktūras skaidrību un efektivitāti, uzraugi vērtē ne tikai uzņēmējdarbībā iesaistīto darbinieku, bet arī vadības līmeņu organizāciju.

Novērtējuma ietvaros tiek noskaidrots, vai vispārējā organizācija ļauj kredītiestādei efektīvi, atbildīgi un kontrolēti veikt tās darbību.

Uzraugi pievērš uzmanību pienākumu sadalījumam un pakļautības kārtībai, kā arī riska vadības un kontroles funkciju organizācijai un kvalitatīvajai un kvantitatīvajai uzbūvei.

Pārvaldības kārtība

Iestādes pārvaldības kārtība ir daļa no korporatīvās struktūras un arī no šīs kārtības atkarīgs, vai korporatīvo struktūru var uzskatīt par atbilstošu mērķim.

Pārvaldības kārtības novērtējums vērsts uz vadības un uzraudzības struktūru, t.sk. atbilstošo komiteju sastāvu un lomu. Tas ietver arī novērtējumu, vai tās atbilst valsts tiesību aktu prasībām.

Pārvaldības struktūru novērtē, izmantojot tādas kritērijus kā caurredzamība, stabilitāte un tās spēja īstenot efektīvu lēmumu pieņemšanu, nodrošinot skaidru pilnvaru un atbildības sadalījumu visos līmeņos.

Turklāt saskaņā ar atbilstošajiem Savienības un nacionālajiem tiesību aktiem pārvaldības kārtībai jānodrošina pienācīga kontrole un līdzsvars, jāaizsargā vadības struktūra pret nevēlamu ietekmi un jānodrošina iespēja identificēt interešu konfliktus.

Iekšējā kontrole un risku vadības sistēma

Saskaņā ar atbilstošajiem Savienības un nacionālajiem tiesību aktiem iekšējās kontroles un riska vadības sistēmai plaši jāaptver visas kredītiestādes darbības un radītie riski. Lai novērtētu šo sistēmu, uzraugi noskaidro, vai piemērotā politika un metodoloģija ļauj efektīvi identificēt, novērtēt un monitorēt riskus, t.sk. saistībā ar ārpalpojumiem.

Vispārējais princips ir tāds, ka riska vadības, atbilstības kontroles un iekšējā audita funkcijām jābūt pienācīgi nodrošinātām ar darbiniekiem gan skaita, gan kompetences ziņā. Tāpēc, veicot novērtējumu, tiek ņemts vērā, kāds ir šo funkciju lielums salīdzinājumā ar kredītiestādes apmēru un darbības sarežģītību, ģeogrāfiskais reģions, kurā funkcijas tiek īstenotas, salīdzinājumā ar reģionu, kurā kredītiestāde faktiski veic savu darbību, un tas, vai iekšējās kontroles un riska vadības sistēmai nodrošināti pietiekami tehnoloģiskie līdzekļi.

IT infrastruktūra, t.sk. darbības nepārtrauktības plānošana

Kredītiestādes savas uzņēmējdarbības atbalstam lielā mērā izmanto informācijas tehnoloģijas, īpaši nodrošinot internetbankas un/vai mobilās bankas pakalpojumus. Tāpēc ir svarīgi, lai IT infrastruktūra būtu spēcīga un lai būtu veikti nepieciešamie pasākumi saistībā ar uzņēmējdarbības nepārtrauktības plānošanu.

Uzraugi novērtē IT infrastruktūras spēju izpildīt tās pašreizējās un nākotnes uzņēmējdarbības prasības normālos apstākļos un spriedzes periodos.

Kredītiestādē būtu jābūt ieviestai atbilstoši politikai un procesiem IT risku identificēšanai, novērtēšanai, monitorēšanai un pārvaldīšanai.

Darbības nepārtrauktības plānu, t.sk. IT ārkārtas atkopšanu, novērtē, lai noskaidrotu tā spēju nodrošināt atbilstošu noturību un kritisko operāciju uzturēšanu nopietnu traucējumu gadījumā.

Ārpakalpojumu izmantošanas kārtība

Darbības, kuru veikšanai tiek izmantoti ārpakalpojumi, tiek uzskatītas par riskantākām neatkarīgi no tā, vai ārpakalpojumi tiek sniegti kredītiestādes grupas ietvaros, vai tos sniedz trešās puses. Tāpēc šīs darbības jānovērtē īpaši rūpīgi un šādā novērtējumā cita starpā jāņem vērā šādi aspekti:

- ārpakalpojuma veidā veikto darbību raksturs un ārpakalpojuma izmantošanas pamatojums;
- pakalpojumu sniedzēju pieredze, iepriekšējā darbība un darbības reģions;
- ārpakalpojumu izmantošanas politikas pamatotība un tās ietekme uz riska vadību, īpaši pārrobežu pakalpojumu gadījumā;
- līgumu noteikumi pakalpojumu līmeņa līgumu veidā.

Uzraudzības režīms

Novērtējot iesniegumus licences saņemšanai, tiek ņemti vērā konsekvences un vienādu nosacījumu principi.

© Eiropas Centrālā banka, 2018

Pasta adrese: 60640 Frankfurt am Main, Germany
Tālrunis: +49 69 1344 0
Interneta vietne: www.bankingsupervision.europa.eu

Visas tiesības rezervētas. Atļauta pārpublicēšana izglītības un nekomerciālos nolūkos, norādot avotu.

Konkrētu terminu skaidrojumu sk. [VUM terminu vārdnīcā](#).